

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2026-03-10
Besvaras senast
2026-03-18 kl. 12.00

Till finansmarknadsminister Niklas Wykman (M)

2025/26:588 Finansiering av illegal klimataktivism

En svensk aktivistgrupp är en del av nätverket A22, som verkar i tio länder. Det rör sig om ett internationellt nätverk för radikal klimataktivism där verksamheten ofta bedrivs inom vänsterorienterade utomparlamentariska miljöer. Fokus för aktionerna är klimatfrågor och demokratiska processer. A22 beskrivs i europeiska analyser som en växande faktor i protestmiljön.

I sociala medier vädjar den svenska aktivistgruppen uttryckligen om ekonomiska bidrag för att finansiera verksamhet som utgör brottsliga handlingar. Gruppen uppmanar även till skadegörelse, vilket kan falla inom ramen för uppvigling enligt brottsbalken. En nyligen genomförd aktion mot Finansdepartementet rubricerades som brott mot skyddslagen.

Den USA-baserade stiftelsen Climate Emergency Fund (CEF) är en av den svenska aktivistgruppens finansiärer. CEF finansierar civil olydnad och är internationellt ifrågasatt då insynen i stiftelsens finansiering är mycket begränsad. Så sent som i februari 2026 mottog aktivistgruppen 370 000 kronor från CEF. Aktivistgruppen använder dessutom crowdfundingplattformen Chuffed, som saknar juridisk företrädare inom EU och därmed inte uppfyller kraven i EU:s digitala tjänsteförordning (DSA) för att få verka på den europeiska marknaden.

För att slussa pengar mellan insamlingssidor och donationer har den svenska aktivistgruppen både bankgiro och konton i svensk bank. Samtidigt som företagare och privatpersoner får sina konton spärrade för mindre avvikelser i kundprofilen tillåts aktivister som öppet samlar in pengar för att begå brott, och därefter genomför dessa, fortsätta vara bankkunder.

Bankernas compliancefunktion ansvarar enligt penningtvättslagstiftningen för att identifiera, utreda och rapportera misstänkta transaktioner, inklusive insamlingar och crowdfunding som kan kopplas till olagliga ändamål. Detta tycks i förevarande fall inte fungera.

Mot denna bakgrund vill jag ställa följande fråga till finansmarknadsminister Niklas Wykman:

Vilka åtgärder avser ministern att vidta för att säkerställa bankernas kundkännedom samt efterlevnad av att penningtvättslagstiftningen fungerar i enlighet med gällande regelverk?

.....

Martin Kinnunen (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Anna Aspegren